

Sygn. akt II Ka 79/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krośnie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesław Ruszała (spraw.)

Sędziowie: SSO Arkadiusz Trojanowski

SSO Artur Lipiński

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Kalisz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2015 roku

sprawy **H. P.**

oskarżonej o przestępstwo z art. 212 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sanoku z dnia 23 stycznia 2015 roku, sygn. akt II K 569/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Sanoku do ponownego rozpoznania

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Sanoku rozpoznawał sprawę H. P., oskarżonej o to, że w dniach 12 maja 2011 r., 16 maja 2011 r., 19 maja 2011 r. i 20 maja 2011 r. w S., woj. (...), pomówiła oskarżyciela prywatnego S. P. o takie postępowanie, które poniża go w opinii publicznej jako Członka Korpusu Służby Cywilnej Urzędu Skarbowego w S., w ten sposób, że oskarżona wyraziła się wobec Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. A. L., zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. B. P. i kierownika Referatu (...)D. S., iż oskarżyciel prywatny „wypełniał – robił za zapłatą wnioski V-ZM dotyczący odliczania podatku z tytułu zakupionych materiałów budowlanych przez J. i P. S.”, co nie polegało na prawdzie, w celu narażenia na utratę zaufania potrzebnego dla sprawowania danego stanowiska, a to (...) Kierownika Referatu (...) w S., pełniącego również funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego US w S. i pełniącego funkcję pełnomocnika ds. informacji niejawnych Urzędu Skarbowego w S.,

tj. o przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2015 r. sygn. akt II K 569/13 Sąd Rejonowy w Sanoku, po ponownym rozpoznaniu sprawy:

I. uniewinnił oskarżoną H. P. od popełnienia zarzucanego jej czynu;

II. na podstawie art. 632 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych obciążył w całości oskarżyciela prywatnego S. P. kosztami procesu wraz z wchodzącą w ich skład opłatą w kwocie 60 zł oraz zasądził od oskarżyciela prywatnego S. P. na rzecz oskarżonej H. P. kwotę 2016 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pełnomocnik oskarżyciela prywatnego S. P., opierając ją na zarzutach:

I. obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. przez danie wiary wyjaśnieniom oskarżonej, a niedanie wiary zeznaniom trzech świadków zeznających w niniejszej sprawie, a mianowicie A. L. – Naczelnikowi US w S., B. Z. Naczelnika US w S. oraz D. S. – Kierownikowi Referatu US w S., iż oskarżona podawała im, że pokrzywdzony miał wypełnić formularze za pieniądze, za zapłatą podczas gdy są to osoby, które pełnią odpowiedzialne funkcje w US w S., nieskłócone z oskarżoną i które nie mają interesu w tym, aby zeznawać nieprawdę, a zatem ci świadkowie są wiarygodni;

b) art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. przez nieuzasadnienie w sposób wyczerpujący i przekonywujący odmowy dania wiary zeznaniom świadków A. L., B. P. i D. S.;

c) art. 442 § 3 k.p.k. przez nieuwzględnienie przez Sąd I instancji wskazań sądu odwoławczego, co do dalszego postępowania i nie wzięcie pod uwagę jego zapatrywań prawnych, choć z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 8 sierpnia 2013 r. sygn. akt II Ka 190/13 wyraźnie wynika, iż sąd orzekający ponownie powinien „dokonać wnikliwej i szczegółowej analizy całego materiału dowodowego uwzględniając przy tym zasady doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania i wyciągając na tej podstawie stosowne wnioski, przełożyć to na trafne, a tym samym sprawiedliwe rozstrzygnięcie”, z czego wynika, że poprzednie orzeczenie uniewinniające oskarżoną od popełnienia zarzucanego jej czynu nie było sprawiedliwe;

d) naruszenie art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. przez zupełne pominięcie tego, że:

- oskarżyciel prywatny niezwłocznie, gdy dowiedział się o tym, że oskarżona pomawia go, podjął działania prawne, a w tym wniósł prywatny akt oskarżenia;

- oskarżona o ile faktycznie otrzymałaby informację, że urzędnik wypełnia pewne dokumenty to powinna w pierwszej kolejności sporządzić notatkę służbową, a następnie powiadomić o tym przełożonych;

- oskarżyciel prywatny nawet poddał się badaniom grafologicznym aby udowodnić swoją niewinność, co również powinno mieć znaczenie w tej sprawie;

- świadkowie, którym sąd odmówił wiary, a to A. L., B. P. i D. S. to osoby na najwyższych stanowiskach kierowniczych w Urzędzie Skarbowym w S., a w takim przypadku konieczne byłoby powiadomienie organów ścigania o popełnieniu przez nich przestępstwa fałszywych zeznań;

- wyrok, który został poprzednio wydany przez SR w Sanoku w dniu 29 kwietnia 2013 r. sygn. akt II K 301/11 nie obciążał oskarżyciela prywatnego kosztami postępowania za I instancję, mimo że to był również wyrok uniewinniający, a zatem obecnie Sąd I instancji również nie może obciążać oskarżyciela prywatnego za poprzednią I instancję, skoro poprzednią apelację składał jedynie oskarżyciel prywatny, a oskarżona zgodziła się z wyrokiem;

- wnioski dotyczące dopuszczenia dowodu z opinii grafologicznych nie były składane przez oskarżyciela prywatnego, zaś sąd I instancji dopuścił z niewiadomych względów z urzędu drugą opinię biegłego grafologa, która została wydana w tej sprawie – a zatem trudno w takim przypadku obarczać kosztami za te opinie, które są przecież bardzo drogie oskarżyciela prywatnego;

e) art. 366 k.p.k. przez niewyjaśnienie w sprawie powodów

zaginięcia notatki sporządzonej przez oskarżoną po zdarzeniu, chociaż notatka ta może mieć istotne znaczenie w sprawie, bowiem jak wyjaśniła oskarżona została ona sporządzona po spotkaniu z J. S. i w jej treści zrelacjonowała słowa J. S. dotyczące wypełnienia druku VZM;

II. błędnego ustalenia stanu faktycznego i przyjęcie, iż:

a) oskarżona nie wypowiedziała wobec świadków A. L., B. P. i D. S. słów, że pokrzywdzony miał wypełnić formularze za pieniądze, za zapłatą, choć faktycznie oskarżona takiego sformułowania użyła;

b) oskarżona nie dopuściła się zarzucanego jej czynu, podczas gdy pomówiła pokrzywdzonego w opinii publicznej, co skutkowało poważnymi reperkusjami wobec jego rodziny, które zresztą trwają do dziś.

Podnosząc powyższe zarzuty pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, ewentualnie o nieobciążanie oskarżyciela prywatnego kosztami postępowania z poprzednią I instancją, a także kosztami postępowania związanymi z wydanymi opiniami grafologicznymi.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja w zakresie w jakim wniosła o ponowne uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania jest w pełni uzasadniona.

Słusznie bowiem pełnomocnik oskarżyciela prywatnego podnosi zarzut naruszenia przez Sąd Orzekający art. 442 § 3 k.p.k., zgodnie z którym zapatrywania prawne i wskazania sądu odwoławczego co do dalszego postępowania są wiążące dla sądu, któremu sprawę przekazano do ponownego rozpoznania.

Konsekwencją nie dostosowania się do wytycznych sądu odwoławczego jest konieczność ponownego uchylenia wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sanoku.

Sąd Okręgowy w Krośnie, rozpoznając w dniu 8 sierpnia 2013 r. sygn. akt II Ka 190/13 apelację pełnomocnika oskarżyciela prywatnego od zapadłego poprzednio wyroku Sądu Rejonowego w Sanoku z dnia 29 kwietnia 2013 r. sygn. akt II K 301/11, uniewinniającego oskarżoną H. P., uchylił bowiem zaskarżony wyrok i wskazując sposób dalszego procedowania, przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Sanoku do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Odwoławczy podniósł, iż istotna dla prawidłowego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest wnikliwa i szczegółowa ocena zeznań kluczowych świadków, tj. A. L., B. P. oraz D. S., wskazując na braki i niedostateczną wnikliwość oceny tych świadków i nie wyjaśnienie motywu złożenia przez nich takich, w ocenie Sądu Rejonowego nieprawdziwych zeznań (uzasadnienie wyroku SO k 345- 348).

Tymczasem, lektura uzasadnienia zapadłego obecnie wyroku Sądu Orzekającego daje pełną podstawę do przyjęcia, iż Sąd ten nie zastosował się do wytycznych Sądu Okręgowego, albowiem ocena zeznań ww. świadków była daleko mniej szczegółowa i wnikliwa niż ta zawarta w uzasadnieniu poprzedniego wyroku Sądu Rejonowego i zamknęła się zaledwie w dwóch zdaniach: że „zeznania ich pozostają w sprzeczności z wyjaśnieniami oskarżonej, którym Sąd w pełni dał wiarę” oraz że „świadkowie ci jednostronnie odebrali wypowiedź oskarżonej i od razu ocenili jej relację, jako pomówienie”, co wynikać miało z negatywnego nastawienia tych świadków wobec oskarżonej (str. 11 i 12 uzasadnienia wyroku).

Ta ostatnia teza nie została jednak przez Sąd Orzekający wcale uzasadniona.

Nie jest to zatem wystarczające do uznania, iż ocena zeznań tych świadków była wnikliwa i szczegółowa, w stopniu odpowiadającym wskazaniom Sądu Okręgowego.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd Orzekający powoływał się także między innymi na notatkę urzędową sporządzoną przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. A. L., którą w dniu 19 maja 2011 r. Z. Naczelnika B. P. przedłożył oskarżonej do podpisania, zaś oskarżona zakreśliła odręcznie na notatce tej sformułowania, z którymi się nie zgadzała, a następnie notatkę tą zwróciła nie podpisaną.

Tymczasem zawarta w aktach sprawy koperta (k. 100) nie zawiera tej notatki. Notatka ta, w sytuacji gdy oskarżona zaprzecza zarzutowi pomówienia, oskarżyciela prywatnego słowami, które zakwestionowała w tej notatce,

natomiast kluczowi w sprawie świadkowie zarzut ten potwierdzają, pozwoliłaby natomiast w pełniejszym zakresie na zweryfikowanie prawdziwości ww. dowodów.

Brak także w aktach sprawy na k. 100 notatki służbowej sporządzonej przez D. S., wyjaśniającej powody braku natychmiastowej reakcji na uzyskanie od oskarżonej 16 marca 2011 r. informacji obciążającej oskarżyciela prywatnego, której treść jedynie poprzednio poddana była szczegółowej ocenie Sądu Orzekającego (uzasadnienie k. 317).

Treść protokołu rozprawy (k. 379/2) wskazuje natomiast że notatki te dostępne były Sądowi w czasie rozprawy, jakkolwiek nie dokonano właściwej oceny ich znaczenia.

Mając powyższe uchybienia na uwadze zaskarżony wyrok należało uznać za przedwczesny, wobec czego Sąd Odwoławczy, na zasadzie art. 437 § 2 k.p.k., 438 pkt 2 i 3 k.p.k., 449 k.p.k. i 456 k.p.k., uchylił ten wyrok w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sanoku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Orzekający podejmie starania dołączenia do akt sprawy ww. notatek , poprzednio zalegających na k. 100, zwracając się, w wypadku bezskuteczności tych starań, o ich przedłożenie w odpisach, jeżeli są dostępne lub ich odtworzenie, do Urzędu Skarbowego w S..

Po kompleksowym zebraniu w sprawie materiału dowodowego Sąd Orzekający podda szczegółowej i wnikliwej ocenie zeznania kluczowych świadków: A. L., B. P. oraz D. S., konfrontując je z wyjaśnieniami oskarżonej oraz treścią notatek służbowych, uwzględniając poprzednio już sformułowane wskazania Sądu Odwoławczego.

W odniesieniu do pozostałych dowodów władny będzie natomiast Sąd Rejonowy poprzestać na ujawnieniu ich, stosownie do przepisu art. 442 § 2 k.p.k.